

persbericht

De geest in de fles: Nederland en chemische wapens

Chemische strijdmiddelen zijn omstreden wapens. De productie, het bezit en het gebruik ervan zijn sinds 1997 bij internationaal verdrag verboden. Nederland speelde bij de totstandkoming van dit verdrag een belangrijke rol en biedt in Den Haag onderdak aan de internationale organisatie die op de naleving ervan toeziet. In *De geest in de fles* gaan Herman Roozenbeek en Jeffrey van Woensel, werkzaam bij het Nederlands Instituut voor Militaire Historie (NIMH), uitgebreid in op de houding van de Nederlandse krijgsmacht tegenover chemische wapens. Zij laten zien hoe de verwerving van deze wapens vóór de Tweede Wereldoorlog als vanzelfsprekend werd gezien, en hoe na 1945 militairen en wetenschappers alle vrijheid kregen om onderzoek naar zenuwgassen te doen. Het eerste exemplaar van dit boek wordt op 10 mei aangeboden aan de minister van Defensie, E. van Middelkoop.

Nederlands Instituut voor Militaire Historie
Afdeling Wetenschappelijk Onderzoek

Van Alkemadeaan 357
MPC 58 A
Postbus 90701
2509 LS Den Haag
www.nimh.nl

Contactpersoon
Drs. H. Roozenbeek
Wetenschappelijk medewerker

T 070 316 58 56
MDTN *06 546 65856
F 070 316 58 51
h.roozenbeek@mindef.nl

Stikgassen

Op 22 april 1915, tijdens de Eerste Wereldoorlog, zette het Duitse leger voor het eerst een dodelijk strijdgas op grote schaal in. Enkele weken later begon ook het neutrale Nederland zich op het mogelijk gebruik van dit nieuwe wapen voor te bereiden. In de loop van 1917 kreeg het leger de beschikking over een voorraad "stikgas" en de bijbehorende inzetmiddelen, waarmee uitgebreid werd geoefend.

Mosterdgas voor Indië

Voor de verdediging van Nederlands-Indië achtte het KNIL strijdgassen onmisbaar. Onder strenge geheimhouding kocht het eind 1937 een proeffabriek voor mosterdgas aan. Deze was een ontwerp van een Duitse chemicus, die zelf de opbouw en beproeving van de installatie in Hembrug leidde. Na de verscheping van de fabriek naar Nederlands-Indië maakte het KNIL circa honderd ton mosterdgas aan, die ten tijde van de Japanse aanval voor inzet gereed lag.

Saharaproeven

Na de Tweede Wereldoorlog beperkte de Nederlandse belangstelling voor chemische wapens zich tot de bescherming tegen een vijandelijke inzet. Daarbij werd nauw met andere westerse landen samengewerkt. Dit leidde in de jaren vijftig tot deelname aan geheime Franse proefnemingen met zenuwgassen in de Algerijnse Sahara. Voorbereidende proeven vonden ook op Nederlands grondgebied plaats. Nederlandse militairen en wetenschappers van de Rijksverdedigingsorganisatie-TNO werkten aldus indirect mee aan ontwikkelingsprogramma's van chemische wapens. In *De geest in de fles* wordt openheid van zaken gegeven over deze proefnemingen.

De boekpresentatie vindt plaats op: maandag 10 mei 2010, 10.30 uur
Prinses Julianakazerne
Thérèse Schwartzestraat 15, Den Haag

Titel:	<i>De geest in de fles. De omgang van de Nederlandse defensieorganisatie met chemische strijdmiddelen 1915-1997</i>
Auteurs:	Herman Roozenbeek en Jeffrey van Woensel
Uitgever:	Boom, Amsterdam
Omvang:	437 pag., paperback, 17 x 24 cm, full colour, geïllustreerd
ISBN:	978 94 6105 1028
Prijs:	€ 24,50

Een recensie-exemplaar is op te vragen bij Uitgeverij Boom, tel. 020-5200127 of e-mail k.dumoulin@uitgeverijboom.nl